

Fővárosi Ítéltábla
12.Bf.328/2016/35.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2017. április 4. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta és 2017. április 7. napján kihirdette a következő

Í T É L E T E T:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott neve és társai** ellen indult büntetőügyben a **Fővárosi Törvényszék** 2016. május 20. napján kihirdetett **20.B.386/2010/404.** számú ítéletének a fellebbezéssel érintett I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű és VI. rendű vádlottakra vonatkozó részét megváltoztatja az alábbiak szerint:

III. rendű vádlott szabadságvesztésének tartamát 2 (kettő) évre **enyhíti**, a szabadságvesztés végrehajtását 4 (négy) évre próbaidőre **felfüggeszti**, vele szemben a közügyektől eltiltást **mellőzi**.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatára és a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére vonatkozik.

VI. rendű vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól **felmenti**.

A közokirat-hamisítással kapcsolatos cselekményét gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás vétségének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont, (3) bekezdés] **minősíti**.

Ezért **VI. rendű vádlottat 2 (kettő) évre próbára bocsátja**.

Egyebekben az első fokú ítéletnek I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű és VI. rendű vádlottakra vonatkozó részét helybenhagyja.

Kötelezi II. rendű vádlottat 40.000.- (negyvenezer) forint, III. rendű vádlottat 25.820.- (huszonötezer-nyolcszázhusz) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére külön felhívásra az állam javára.

Megállapítja, hogy I. rendű vádlott tartózkodási helye: [....] , II. rendű vádlott tartózkodási helye: [.....]

Az ítéletnek VI. rendű vádlottra vonatkozó rendelkezése ellen a kézbesítéstől számított 8 (nyolc) napon belül fellebbezésnek van helye.

I N D O K O L Á S

Az elsőfokú bíróság I. rendű vádlottat csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (6) bekezdés b) pont] és közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt -

halmazati büntetésül - 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra,

II. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (6) bekezdés b) pont] és bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt -halmazati büntetésül - 3 év 4 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra,

III. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (6) bekezdés b) pont] és bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt - halmazati büntetésül - 2 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra,

IV. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (6) bekezdés b) pont], sikkasztás büntette [Btk. 372. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (4) bekezdés b) pont] és bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt - halmazati büntetésül - 3 év 10 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra,

VI. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont] és bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt 1 év 4 hónap, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett és ez esetben börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 év ügyvédi foglalkozástól eltiltásra ítélte.

Valamennyi vádlott esetében úgy rendelkezett, hogy legkorábban a szabadságvesztés, illetőleg VI. rendű vádlott annak végrehajtása esetén, kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

I. rendű vádlottat 272.146.- forint,

II. rendű vádlottat 477.969.- forint,

III. rendű vádlottat 134.116.- forint,

IV. rendű vádlottat 330.921.- forint,

VI. rendű vádlottat 74.156.- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte az államnak, 188.015.- forint bűnügyi költségről akként rendelkezett, hogy az állam viseli.

Az első fokú ítélet ellen fellebbezést jelentett be:

I. rendű vádlott védője felmentésért, illetve enyhítésért,

II. rendű vádlott és védője egyezően felmentésért,

III. rendű vádlott védője részben felmentésért, részben enyhítésért,

IV. rendű vádlott védője részben felmentésért, részben enyhítésért,

VI. rendű vádlott és védője felmentésért és az ügyvédi foglalkozástól eltiltás alkalmazása miatt, valamint a védő megalapozatlanság miatt is.

Az első fokú ítélet V. rendű vádlott vonatkozásában 2016. július 29. napján jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.424/2014/3. számú átiratában az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú eljárásban I. rendű vádlott a védője fellebbezését, II. rendű vádlott védője és VI. rendű vádlott fellebbezéseiket írásban indokolták.

I. rendű vádlott a tényállást és a minősítést is a védő által előterjesztettek szerint vitatta, és méltánytalannak találta vele szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést, mert álláspontja szerint nem kellő súllyal értékelte javára az enyhítő körülményeket, nem értékelte megfelelően a betegségeit, súlyosan megromlott egészségi állapotát, a kár megtérülését. Nagy jelentőséget

tulajdonított a büntetett előéletének. Csatolta a megbízása alapján [név] igazságügyi orvosszakértő által készített magán orvosszakértői véleményt, mely lényegében az első fokú ítéletben is felsorolt betegségeit, illetve egészségi állapotát tartalmazza. Álláspontja szerint, az elsőfokú bíróság ítélete nem felel meg a vádlottak közötti belső arányosság követelményének sem. Végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

II. rendű vádlott védőjének álláspontja szerint, az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, mert helytelenül következtetett a vádlott bűnösségére, mivel kétséget kizáróan nem került bizonyításra, hogy a vádlott-társaknak a II. rendű vádlottat terhelő állításai megfelelnek-e a valóságnak. A nyomozati szakban tett terhelő vallomásaikat ugyanis a tárgyaláson már megváltoztatták, és azt állították, hogy II. rendű vádlottnak a bűncselekmények elkövetésében semmilyen szerepe nem volt. A terhelő vallomások oka a vádlottak között volt személyes viszályok és viták lehettek. Ugyanakkor, helytelenül állapította meg az elsőfokú bíróság II. rendű vádlottnak a háttérből való irányító szerepét, és az ezzel kapcsolatos vallomások ellentmondásai nem kerültek feloldásra. Kifejtette, a vallomásokat összességükben kell vizsgálni és nem lehet csupán a nyomozati terhelő vallomásokat figyelembe venni. Az így rendelkezése álló bizonyítékok nem alkotnak olyan zárt logikai láncolatot, melyekből II. rendű vádlott bűnösségére lehet következtetni. Ezért indítványozta az első fokú ítélet megváltoztatását és II. rendű vádlott felmentését.

VI. rendű vádlott fellebbezése indokolásában lényegében a védekezését ismételte meg, miszerint a szerződések elkészítésekor az ügyfél állítását, hogy az ajándékozó nem tudott megjelenni, nem vonta kétségbe, amit az adott körülmények, mégpedig az, hogy a meghatalmazást két tanú is aláírta, és a megajándékozott az ajándékozási szerződés minden példányát előtte aláírta, erősítették meg. A meghatalmazás szerinte alakilag aggálytalan volt. Az elsőfokú bíróság téves következtetéssel állapította meg, azáltal, hogy nem győződött meg az ajándékozó ügyleti akaratáról, belenyugodott abba, hogy az általa szerkesztett ajándékozási szerződésre és meghatalmazásra nem az ajándékozó aláírása került, így hamis, illetve valótlan tartalmú ajándékozási szerződés készült. Kétségtelen, hogy nem az ügyvédi törvény szerint járt el, de bízhatott abban, hogy az okiratok nem voltak hamisak, illetve valótlanok. Kérte figyelembe venni azt a tényt is, hogy az ajándékozó rendelkezési joga a holtig tartó haszonélvezeti jog bejegyzése folytán nem szűnt meg, így az ingatlant a hozzájárulása nélkül sem elidegeníteni, sem megterhelni nem lehetett volna.

A fellebbezési nyilvános ülésen:

I. rendű vádlott védője elsősorban a csalás büntette vonatkozásában az üzletszerűség mellőzését indítványozta, mert álláspontja szerint sem a rendszeres haszonszerzésre törekvés, sem a vádlott korábbi elítélését megalapozó cselekményeivel a jelleghasonlóság nem állapítható meg. E körben eseti döntésekre és a 39/2007. BK véleményre hivatkozott. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ezeket a körülményeket nem vizsgálta kellő mélységgel, mert nem szerezte be a vonatkozó alapiratokat, az ítélet kiadmányokból pedig ezen kritériumok nem állapíthatók meg. A kár nagyságának pedig az üzletszerűség szempontjából nincs jelentősége.

Az enyhítés körében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság I. rendű vádlott betegségeit nem kellő súllyal értékelte. I. rendű vádlott által becsatolt magán igazságügyi orvosszakértői véleményből ugyanis megállapítható, hogy több súlyos betegségben szenved, melyek együttes előfordulása miatt állapotrosszabbodás és életveszélyes állapot kialakulásának megelőzéséhez speciális kezelésekre van szüksége, és ezek a büntetés-végrehajtási intézetben csak részben biztosíthatók, ezért börtöntűrő képessége is súlyos fokban korlátozott. A koponyaűri daganat miatt az utóbbi időben epilepsziás rohamok, rosszullétek lépnek fel nála, illetve légzési- és keringési elégtelenség jelenhet meg. Így, amennyiben nem kerül sor időben idegsebészeti beavatkozásra, életveszélyes állapot ezért is kialakulhat. Mindezekre figyelemmel, az I. rendű vádlottal szemben enyhébb és végrehajtásában

próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

II. rendű vádlott védője a fellebbezését akként módosította, hogy elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan a szabadságvesztés enyhítését és végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését, harmadlagosan az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta. Az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozatlanságra alapította, mert az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt a bizonyított tény, hogy a bűncselekmények elkövetésekor II. rendű vádlott nem tartózkodott [ország neve] , hanem [ország neve] dolgozott takarító vállalkozóként, amit állítása szerint az első fokú eljárásban okirattal is igazolt. A felmentést továbbra is bizonyítottság hiányában indítványozta. A bűnösség megállapítása esetén nyomatékos enyhítő körülményként indítványozta figyelembe venni az időmúlást, hogy a kár megtérült, és a vádlott általi kiskorú gyerek eltartásáról való gondoskodást.

III. rendű vádlott védőjének álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a III. rendű vádlott vonatkozásában a csalás büntette esetében az egyenes szándékot. Arra tekintettel, hogy a vádlott a cselekménynek csupán részmozzanataiban vett részt, csak titkárnői szerepet töltött be I. rendű vádlott mellett, és lényegében azt sem tudta miről van szó, őt is tévedésbe ejtették, amikor azt kérték tőle, hogy mások helyett írjon alá.

Bűnösség megállapítása esetén az üzletszerűség mellőzését kérte, I. rendű vádlott védője által felhozott okokból.

Az enyhítés körében a bűnösségi körülmények nyomatékosabb értékelését indítványozta, mégpedig, hogy III. rendű vádlott lényegében, részben bűnösnek érezte magát, és teljes ténybeli beismerő vallomást tett. Kétségtelen, hogy újabb büntetőeljárás indult vele szemben, de kikerült I. rendű vádlottat körülvevő élethelyzetből, és nyomatékosan indítványozta figyelembe venni az okirattal is igazolt betegségeit.

Mindezekre figyelemmel kétszeres enyhítés alkalmazásával enyhébb és végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

IV. rendű vádlott védője fellebbezését akként módosította, hogy elsődlegesen az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodsorban a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

A hatályon kívül helyezésre irányuló indítványát arra alapította, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget. Nem foglalkozott ugyanis a tényállással, így a tévedésbe ejtéssel, valamint a sértett személyével. Mivel az ingatlan továbbértékesítésére nem került sor, álláspontja szerint kár nem is keletkezett. Ezért, befejezett bűncselekményről sem lehet szó.

A sikkasztás büntetével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy IV. rendű vádlott valóban nem tudott a pénzzel elszámolni, de a sértett 3-400.000.- forint közvetítői díjat ígért neki, amit viszont nem kapott meg. Bejelentette, a vádlott élettársa vállalta, hogy az 1.862.116.- forintot kifizetik úgy, hogy az összeget nála letétbe helyezik.

Bűnösség megállapítása esetén szintén az üzletszerűség mellőzését kérte. A büntetéssel kapcsolatban a vádlottak közötti belső arányosságot hiányolta.

VI. rendű vádlott védője az első fokú ítéletet azért tartotta megalapozatlannak, mert az elsőfokú bíróság nem a VI. rendű vádlott védekezését, hanem IV. rendű és V. rendű vádlottak vallomását fogadta el, miszerint amikor odamentek a szerződés már elő volt készítve. Ez viszont, álláspontja szerint nem lehetett így, mert számos adatot kellett egyeztetni pl. [vezeetéknev keresztnév] személyi adatait, melyek a tulajdoni lapból nem tűntek ki, és egy ilyen szerződés előkészítése időigényes dolog.

Hivatkozott arra, mivel a csalás büntette célzatos bűncselekmény és csak egyenes szándékkal

valósítható meg, a célzatot és a szándékot a bűnsegédnek is át kell fognia. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból viszont nem állapítható meg, VI. rendű vádlott tudott arról, hogy a szerződés az ajándékozó tévedésbe ejtésével készül, és jogtalan haszonszerzésre akarják felhasználni. Az ilyen tudomását cáfoló bizonyíték az is, hogy ő maga javasolta a haszonélvezeti jognak az ajándékozó élete végéig történő fenntartását. Ugyanakkor, nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a szerződés elkészítéséért 25.000.- forint ügyvédi díjat kapott, ezzel szemben az érintett vádlottak 93.000.000.- forintot akartak jogtalanul megszerezni. A büntetlen előéletű, az elkövetéskor 64. életévében volt VI. rendű vádlott, amennyiben ismerte volna a célzatot és a szándékot, nyilvánvaló, hogy 25.000.- forintért nem tette volna kockára a becsületét, az ügyvédi foglalkozását. Arra figyelemmel, hogy a VI. rendű vádlott részéről a csalásra vonatkozó egyenes szándék nem nyert bizonyítást, e bűncselekmény alól a felmentését indítványozta.

A közokirat-hamisítás megvalósulása esetén annak gondatlan alakzata megállapítását kérte.

A rendkívüli időmúlásra, a vádlott eddigi becsületes életvitelére figyelemmel azt indítványozta, hogy az ítéletábra felfüggesztett szabadságvesztés és ügyvédi foglalkozástól eltiltás helyett, enyhébb büntetést szabjon ki, hogy a vádlott a nyugdíja mellett az ügyvédi foglalkozást folytathassa.

Az ítéletábra III. rendű vádlott védőjének az enyhítésre és VI. rendű vádlottnak és védőjének részben a felmentésre és az enyhítésre irányuló fellebbezését alaposnak, egyébként a fellebbezéseket alaptalannak tartotta.

A fellebbezési nyilvános ülésen I. rendű vádlott és védője, valamint IV. rendű vádlott védője bizonyítási indítványt terjesztettek elő. A I. rendű vádlott és védője a vádlott betegségeire vonatkozóan orvosszakértő kirendelését, IV. rendű vádlott védője annak bizonyítására, hogy IV. rendű vádlott cselekményei nem minősülnek üzletszerűen elkövetettnek, munkáltatói igazolást csatolt arra, hogy a vádbeli időszakban munkaviszonya volt, rendszeres jövedelemmel rendelkezett, és ilyen irányú bizonyítás elrendelését indítványozta.

Az ítéletábra a további bizonyítást szükségtelennek tartotta. I. rendű vádlott betegségei már az első fokú eljárásban is igazolásra kerültek, ismertek voltak, tehát további bizonyításukra nincs szükség. IV. rendű vádlott vonatkozásában pedig ismert volt, hogy két szakképzettséggel is rendelkezik. Az, hogy esetleg kereső foglalkozása volt, eltérő tényállás megállapítását a bűncselekménnyel kapcsolatban nem eredményezné, csupán a személyi körülmények körében lehetne figyelembe venni. Ezért az ítéletábra I. rendű vádlottnak és védőjének, valamint IV. rendű vádlott védőjének bizonyítás elrendelésére és tárgyalás kitűzésére vonatkozó indítványait elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 348. § (1) bekezdése alapján felülbírálván, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést nem észlelt. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján, az iratok egybehangzó adataira tekintettel kiegészítette az alábbiak szerint:

III. rendű vádlott pánik zavar, kevert szorongásos és depressziós zavar, magas vérnyomás és cukorbetegségben szenved.

II. rendű vádlott állandó kapcsolatban állt I. rendű vádlottal, és az ő kapcsolattartása folytán került sor az ajándékozási szerződés megkötésére is.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, mely a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

A felmentésre irányuló fellebbezések a bizonyítékok értékelését támadják. Azt kifogásolják, hogy az

elsőfokú bíróság az egyes vádlottak védekezésével szemben a terhelő vádlotti, illetve tanúvallomásokat fogadta el a tényállás alapjául.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítást a rendelkezésére álló, és a beszerzett bizonyítékok alapján teljes körűen lefolytatta. Az első fokú ítélet szinte szó szerint tartalmazza a tárgyalási és nyomozati jegyzőkönyvek szerinti vádlotti és tanúvallomásokat, így azok iratszerűek és hiánytalanok. Az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre a logika szabályai szerint vont le következtetéseket. Kellő indokát adta annak, hogy az egyes vádlotti nyilatkozatokkal szemben mely bizonyítékokat és miért fogadta el a tényállás alapjául. A bizonyítás anyagából megfelelően követhető volt, hogy az idő múlásával a vádlottak, nyilvánvalóan védekezésük miatt, igyekeztek a terhelő körülményeket elhallgatni, illetve letagadni, és az elsőfokú bíróság a vallomásokat ilyen szempontból is vizsgálta és értékelte. Ez megfelelően követhető és megállapítható II. rendű vádlott esetében is, akire a nyomozás során a vádlott-társai teljes mértékű terhelő vallomást tettek, viszont a tárgyalás során már valóban úgy nyilatkoztak, hogy a történetekhez semmilyen köze nem volt. Az elsőfokú bíróság viszont kellően megindokolta, hogy ezen utóbbi vallomásokat miért nem fogadta el. Ugyancsak kellően megindokolta miért nem fogadta el II. rendű vádlott azon állítását sem, hogy az elkövetések idején külföldön,[ország neve] tartózkodott. II. rendű vádlott ugyanis születési anyakönyvi kivonat felmutatásával csupán azt igazolta, hogy a gyermeke[ország neve]-ban született, ami viszont a cselekmények utáni több mint egy évvel - 2008. szeptember 4. napján - volt, és még nem jelenti azt sem, hogy ekkor ő is ott tartózkodott. Ezzel szemben viszont, a vádlott-társak vallomása az volt, hogy[családnév keresztnév] ingatlanát ő ajánlotta,I. rendű vádlottal állandó kapcsolatban állt, és a szerződés kötés körülményeit és feltételeit is irányította. Ezért is került vonatkozásában a tényállás e körben kiegészítésre.

A fenti bizonyíték értékelése mellett megállapított tényállás megalapozott. Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésére nincs lehetőség, ezért a felmentésre irányuló fellebbezések -VI. rendű vádlott kivételével - eredményre nem vezethettek.

A fentiekből következően, mivel eljárási szabálysértés nem történt, és a védői hivatkozásokkal szemben a tényállás megalapozott, valamint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének is eleget tett, az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló védői indítványok alaptalanok.

A megalapozott tényállásból helyesen következtetett az elsőfokú bíróság I. rendű,II. rendű, III. rendű és IV. rendű vádlottak bűnösségére és a cselekményeik minősítése is törvényes.

Helyesen járt el, amikor az elbíráláskor hatályos Btk.-t alkalmazta.

A csalás materiális bűncselekmény, az eredmény a kár, amely bekövetkezhet a tévedésbe ejtett vagy tartott személynél (a passzív alanyánál), de más személynél is. A Btk. 459. § (1) bekezdés 16. pontja szerint a kár, a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés. Amennyiben a kár nem annál a természetes vagy jogi személynél keletkezik, akivel szemben a tévedésbe ejtést vagy tévedésben tartást megvalósították, a bűncselekmény sértettje az, akinél a kár ténylegesen bekövetkezik. A csalás megállapításának feltétele, hogy az elkövetési magatartás (a megtévesztés) és a bekövetkezett károsodás között okozati összefüggés álljon fenn. Az elsőfokú bíróság IV. rendű vádlott védőjének hivatkozásával szemben, a fentieknek megfelelően foglalt állást abban, hogy a hamis tartalmú ajándékozási szerződés alapján a Földhivatal megtévesztésének eredményeként, a tulajdonosváltás ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésével a tulajdonos kárt szenvedett, és az ingatlan teljes értéke erejéig károsodott (első fokú ítélet 64. oldal utolsó bekezdés, és 67. oldal 4.bekezdés). Vagyis, a tévedésbe ejtett a Földhivatal, a kárt szenvedett sértett pedig Molnár

Józsefné, az ingatlan tulajdonosa volt. Az csupán a kár megtérítésének tekintendő, hogy az ingatlan harmadik személy részére történő eladására nem került sor.

Kellően megindokolta az elsőfokú bíróság, hogy az I-IV. rendű vádlottak cselekménye miért minősül üzletszerűen elkövetettnek. Az üzletszerűség törvényi feltételeiből kiindulva azokat valamennyi vádlottnál részletesen feltárta és elemezte. Figyelembe vette a vonatkozó eseti döntéseket és a követendő bírói gyakorlatot. Megállapításai megfelelnek 39/2007. BK véleményben foglaltaknak is (első fokú ítélet 60-63. oldal). Mindezekre figyelemmel, az érintett vádlottak esetében, az üzletszerűség megállapítása az ítéletábra álláspontja szerint is helyes és törvényes.

Tévedett viszont az elsőfokú bíróság, amikor VI. rendű vádlott bűnösségét a bűnsegédként elkövetett csalás bűntettében megállapította, a közokirat hamisítással kapcsolatos cselekményét pedig tévesen minősítette.

VI. rendű vádlott esetében az irányadó tényállás az, hogy I. rendű vádlott felhívta, és tájékoztatta arról, hogy egy ajándékozási szerződést kellene készíteni, valamint, hogy az ajándékozó a szerződéskötésnél egészségi állapota miatt nem tud jelen lenni. VI. rendű vádlott beleegyezett, hogy az I. rendű vádlott elküldje hozzá az érintetteket. Az ügyvédi irodában IV. rendű vádlott mondta el VI. rendű vádlottnak, hogy milyen szerződésre lenne szükség, és szintén tájékoztatta az ajándékozó távolmaradásának okáról. VI. rendű vádlott elkészített egy ajándékozási szerződést, valamint arra figyelemmel, hogy az ajándékozó nem volt jelen, egy meghatalmazást is, melyeket odaadott IV. rendű vádlottnak azzal, hogy az iratokat az ajándékozó aláírásával ellátva másnap vigyék vissza, hogy a szerződést ügyvédi ellenjegyzéssel láthassa el. Az okiratokat aláírásokkal ellátva másnap IV. rendű vádlott visszavitte VI. rendű vádlottnak, aki az ajándékozási szerződést ellenjegyezte és ügyvédi pecsétjével látta el, majd készített egy ingatlan-nyilvántartási bejegyzési kérelmet, melyet mint a földhivatali eljárásban meghatalmazott aláírt, és az iratokat átadta IV. rendű vádlottnak. VI. rendű vádlott tisztában volt azzal, hogy a meghatalmazás is csak ügyvédi ellenjegyzéssel ellátva érvényes. A bejegyzésre irányuló kérelmet és a valótlan tartalmú ajándékozási szerződést a Földhivatalhoz nem VI. rendű vádlott nyújtotta be, hanem erre I. rendű vádlott egy [név] becenévű személynek adott megbízást. Az ítélet indokolása tartalmazza, hogy az eljárás egyik szakaszában sem állította azt senki, hogy I. rendű vádlott azzal kereste volna meg VI. rendű vádlottat, hogy hamis, illetve valótlan tartalmú szerződés elkészítésében működjön közre.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint VI. rendű vádlott azzal, hogy nem győződött meg az ajándékozó ügyleti akaratáról, belenyugodott abba, hogy az általa szerkesztett ajándékozási szerződésre és meghatalmazásra nem az ajándékozó aláírása került, így hamis, illetve valótlan tartalmú ajándékozási szerződés készül, és a tulajdonosváltás ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésével a tulajdonos kárt szenved (első fokú ítélet 48. oldal 1. bekezdés).

A csalás célzatos bűncselekmény, az elkövető a tévedésbe ejtést vagy a tévedésben tartást jogtalan haszonszerzés céljából hajtja végre. Mivel a jogtalan haszonszerzés a tényálláson belül célzat, eshetőleges szándékkal nem, csak egyenes szándékkal valósulhat meg.

Aki a megtévesztés feltételeit teremti meg - például hamis okiratot készít - bűnsegéde lehet a csalásnak.

Az elsőfokú bíróság VI. rendű vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett csalás bűntettében állapította meg. A bűnsegéd tudatának ki kel terjednie az alapcselekmény tényállási elemeire, valamint arra, hogy az ő magatartása alkalmas az alapcselekmény megvalósításának elősegítésére. Ha a célzat és a motívum törvényi tényállási elem, erről a bűnsegédnek is tudnia kell. Tudatának át kell fognia azt a szándékos bűncselekményt, amihez segítséget kíván nyújtani, vagyis tudnia kell,

hogy mi akar a tettes. Tisztában kell lennie továbbá a saját tevékenységével és annak a tettesre gyakorolt hatásával, tehát azzal, hogy előmozdítja a tettesi alapcselekmény végrehajtását. Mindezek ismeretében kell segítenie szándékosan a tettest a bűncselekmény elkövetésében. Az irányadó tényállásból kiindulva kétséget kizáró módon nem állapítható meg, hogy VI. rendű tisztában volt a szándékos bűncselekménnyel, vagyis azzal, hogy a vádlottak a kérdéses ingatlant a Földhivatal tévedésbe ejtésével akarták [családnév keresztnév] jogtalan haszonszerzés céljából megszerezni. Ezért az ítéletábra őt, az ellene bűnsegédként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól a Be. 6. § (3) bekezdés b) pontja alapján, a Be. 331. § (1) bekezdésére figyelemmel, bizonyítottság hiányában felmentette.

VI. r. vádlott közreműködése folytán valótlan tartalmú ingatlannyilvántartás készült [családnév keresztnév] [cím] szám alatti ingatlanára, mert V. rendű vádlott tulajdonjoga bejegyzésre került. VI. r. vádlott maga hivatkozott arra, hogy amikor feltették neki a kérdést „ott volt-e a néni az irodában?” akkor szembesült vele, hogy valami nem stimmel. Ezért is nyilvánvaló, hogy a szerződés elkészítésekor a tőle elvárható figyelmet, illetve körütekintést elmulasztotta, amikor már ekkor nem gondolt a cselekménye lehetséges következményeire, vagyis arra, hogy e szerződés alapján, a tulajdonosváltozás bejegyzésére, esetleg nem [családnév keresztnév] sértett valós nyilatkozata alapján kerül sor. Ezért, a közokirat-hamisítással kapcsolatos cselekményét az ítéletábra a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjának 1. fordulatába ütköző, és a (3) bekezdés szerint minősülő gondatlanságból elkövetett közokirat-hamisítás vétségének minősítette azzal, hogy abban a hanyag gondatlansága (a negligencia) állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű vádlottak esetébe túlnyomórészt kimerítően és helyesen vette számba. További enyhítő körülmény III. rendű vádlott esetében az igazolt betegségei. II. rendű vádlottnál súlyosító körülmény az, hogy a bűncselekményeket két felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt követte el.

I. rendű vádlottat 2008. május 17. napján, II. rendű vádlottat 2009. július 7. napján, III. rendű vádlottat 2008. április 8. napján, IV. rendű vádlottat 2008. február 11. napján hallgatták ki gyanúsítottként, így valamennyi vádlottnál nyomatékos enyhítő körülmény még az, hogy hosszú ideig, 8-9 évig álltak az eljárás hatálya alatt.

I. rendű, II. rendű, III. rendű vádlottak vonatkozásában a halmazati büntetésként kiszabható szabadságvesztés 5-13 év, a középérték 9 év,

IV. rendű vádlott vonatkozásában 5-15 év, a középérték 10 év.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság amikor a kár megtérülését és az időmúlást - ami közel 10 év - nyomatékos enyhítő körülményként értékelve valamennyi vádlott vonatkozásában alkalmazta az enyhítő szakaszt, és ennek alkalmazása mellett - védők álláspontjával szemben - a belső arányosságot szem előtt tartva, helyesen differenciált az egyes vádlottak között.

A 2/2017. (II. 10.) AB határozatra figyelemmel az ítéletábra vizsgálta, hogy az eljárás elhúzódására figyelemmel indokolt-e a büntetések további enyhítése. Megítélése szerint egyébként, I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű vádlottakkal szemben az enyhítő szakasz alkalmazása nélkül, a törvényi büntetési tétel alsó határa, 5 év és a középérték, 9-10 év közötti szabadságvesztés kiszabása lett volna indokolt. Így, az elsőfokú bíróság által, a törvényi büntetési tétel alsó határa alatt kiszabott büntetéssel, az eljárás elhúzódása miatti hátrány is, kimerítően kiküszöbölésre került. A fentiekből következik, hogy e vádlottak vonatkozásában a szabadságvesztés további enyhítését, illetve próbaidőre történő felfüggesztését nem találta indokoltnak.

III. rendű vádlott vonatkozásában úgy látta, hogy a beosztotti (titkárnői) függő helyzetére és a

nyomozati feltáró jellegű vallomásra figyelemmel bűnösségének fokával enyhébb szabadságvesztés is arányban áll, ezért azt, 2 évre enyhítette. Betegségeire, családi körülményeire tekintettel a büntetés célja nála a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhető, ezért a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján, a bűncselekmények tárgyi súlyára tekintettel hosszabb időre, 4 év próbaidőre felfüggesztette. Ebből következően vele szemben a közügyektől eltiltást mellőzte. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára és a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés a szabadságvesztés végrehajtása esetére vonatkozik.

A 8/2015. (IV. 17.) AB határozatra figyelemmel hivatalból vizsgálta III. rendű vádlottnál az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, de a terhére megállapított bűncselekmények jellegére tekintettel erre érdemesnek nem találta.

A felmentésre és az eltérő minősítésre figyelemmel VI. rendű vádlottal szemben új büntetés kiszabása vált szükségessé. Vonatkozásában az ítélőtábla az elsőfokú bíróság által számba vett enyhítő körülmények közül a bűnsegédi magatartást és a büntetlen előéletet, mivel az ügyvédi foglalkozás feltétele volt, mellőzte. További enyhítő körülményként vette figyelembe idős korát, hogy a gondatlanság enyhébb foka terheli, és mivel gyanúsítottként 2008. június 5. napján hallgatták ki, vonatkozásában is nyomatékosan, hogy hosszabb ideig - csaknem 9 évig - állt az eljárás hatálya alatt.

A terhére megállapított bűncselekmény elzárással büntetendő. VI. rendű vádlott személyi körülményei kedvezőek, jelenleg 73 éves, idős, korábban becsületes életmódot folytatott, a terhére megállapított bűncselekmény gondatlanságból elkövetett vétség, melynek elkövetésétől a fentiek szerinti jelentős idő telt el, és az eljárás vele szemben is jelentősen elhúzódott. Ezen körülményekre figyelemmel, az ítélőtábla álláspontja szerint, vele szemben büntetés helyett intézkedés alkalmazása is elegendő. Ezért, a Btk. 65. § (1) és (3) bekezdése alapján 2 évre próbára bocsátotta. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott ügyvédi foglalkozástól eltiltást viszont, ugyanazon okok miatt, szükségesnek tartotta.

A kifejtettekből következik, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel érintett I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű és VI. rendű vádlottakra vonatkozó részét a fentiek szerint, a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a fentiek szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

II. rendű vádlott védőjének díjával 40.000.- forint, III. rendű vádlott védőjének díjával 25.820.- forint bűnügyi költség merült fel, melynek megfizetésére a vádlottakat a Be. 381. § (1) bekezdésére figyelemmel, a Be. 338. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

A vádlottak személyi igazolványa alapján állapította meg I. rendű és II. rendű vádlottak tartózkodási helyét.

Az ítéletnek VI. rendű vádlottra vonatkozó rendelkezése ellen a Be. 368. § (1) bekezdés a) pontja alapján van helye fellebbezésnek.

Szeged, 2017. április 7.

Dr. Harangozó Attila s. k.
a tanács elnöke

Dr. Nikula Valéria s. k.
eladó bíró

Dr. Hegedűs István s. k.
bíró

A Fővárosi Ítéltábla 12.Bf.328/2016/35. számú és a Fővárosi Törvényszék 20.B.386/2010/404. számú ítéletének I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű vádlottakra vonatkozó és a jelen ítélettel meg nem változtatott része, a mai napon jogerős és III. rendű vádlott vonatkozásában, fel nem függesztett részében végrehajtható.

Szeged, 2017. április 7.

Dr. Harangozó Attila s. k.
a tanács elnöke